

Není koučování jako koučování...

Petr Parma

Úvodní přednáška k sekci Koučování v podnikání a managementu - nový přístup nebo nový marketing?

1. Historie koučování, etymologie pojmu
2. Nástin systematiky a metodologie koučování
3. Východiska a principy hlavních přístupů v koučování

1. Etymologie pojmu a historie koučování

1.1. České encyklopedie:

- Vedení sportovního družstva v utkání – stanovení taktiky hry, řízení střídání hráčů aj. (Wikipedia - Ottova encyklopedie, Malá československá encyklopedie, Encyklopedie Universum),
- víc nic...

1.2. Zahraniční:

- Encyclopedia Britannica – 75 hesel, z prvních 25 – 13 o fotbalu, 8 o dalších sportech, 3 o vozidlech a řízení, 1 o zvířatech a ostatních, o koučování ani zmínka...
- Encarta – z 37 hesel o sportu, vozidlech a koních, psech apod. jen: A. coaching – noun - training in overcoming emotional problems: training in how to deal with emotional problems and interpersonal relationships, B. arts - somebody who trains performer: somebody who trains people in acting or singing, C. education - tutor: somebody who instructs an individual in a specified subject...
- Encyklopedie Columbia – 5 hesel jen o basketbalu a fotbalu.
- The Canadian Encyclopedia – 200 hesel o sportu a hudbě.
- apod.

1.3. Výkladový slovník 2003

- 1. trénování, vedení svěřenců
- 2. učení, vyučování (koho čemu), připravování (koho) (jako soukromý učitel)

Etymologie - věda o původu, příbuznosti slov, o jejich původu a vývoji.

- Údajně z maďarštiny – kočí

1.4. Historie pojmu v rozvojové a „řešící“ oblasti

Withmoreovská tradice: Čtyři základní procesy GROW (růst)

- Stanovení cílů (Goals): Týká se profesních i osobních cílů. Používáme metodu Future Focus -- jednoduchý, ale vysoce účinný nástroj, který umožňuje získat přehled o hodnotách, potřebách, znalostech a dovednostech jednotlivce. Future Focus je neocenitelný při rozhodování o zaměření osobního rozvoje.
- Zhodnocení současného stavu (Reality): Analýza situace, ve které se koučovaná osoba nachází. Týká se práce i soukromého života.
- Nalezení možností rozvoje (Options): Kouč spolu s koučovanou osobou hledají alternativní cesty, jak ze současného stavu dosáhnout stanovených cílů.
- Shrnutí (Wrap-up): Pomoc při další práci na dosažení cílů. Zúčastněným osobám pomáhá pracovat na dosažení cíle, který by naplnil jejich potřeby. Pro to existují určitá kritéria: výsledek musí být konkrétní, měřitelný, dosažitelný, akčně zaměřený, relevantní, realistický a časově určený.

2. Nástin systematiky a metodologie koučování

2.1. Co použít k popisu a třídění jednotlivých koučování?

1. Metodologie vědy

- omezené uplatnění (filosofický rámec, vlastní teorie, metodologie a verifikovatelná praxe k dispozici specificky pro koučování) jen u některých přístupů

2. Systemická metodologie

- kontrolující přístup (techniky a metody vedení)
- pomáhající přístup (techniky a metody pomoci a podpory)
- sebereflexe kouče (přemýšlí, co, jak a proč dělá a jak to souvisí s ním samým...)
- práce s kontexty ve všech kontextech (pomoc v kontrole, struktura očekávání – objednávek...)
- přemýšlení o koučovaném (kompetentnost, techniky x důvěra)

2.2. Metodologická charakteristika popsaných směrů koučování

A. Komplexní přístupy – a) až e)

- A.1. Vědecké komplexní přístupy (systemické koučování)
- A.2. Eklektické komplexní přístupy (integrativně technické přístupy jednotlivců, většinou absolventů A1, kteří přijaly jen metodicko-technické instrumentarium systému koučování)
- A.3. Intuitivní komplexní přístupy (jednotlivci)

B. Na pomoc orientované komplexní přístupy – b) až e)

- B.1. Vědecké pomáhající přístupy (Gestalt, PCP, tradiční systemické, obecně psychologické)
- B.2. Intuitivní komplexní přístupy (jednotlivci)

C. Kontrolující komplexní přístupy a) plus c) až e) (???)

D. Na pomoc orientované technologické přístupy (některé školy tradičního koučování)

E. Kontrolující technologické přístupy (pseudo-koučováním, některé školy tradičního koučování, naivní postupy, zneužití potenciálu pojmu koučování)

3. Východiska a principy hlavních přístupů v koučování

- 3.1. PCP koučování (bude sděleno v průběhu stejnojmenného workshopu)
- 3.2. Psychologické koučování (bude sděleno v průběhu stejnojmenného workshopu)
- 3.3. Systemické koučování (podle času, zbytek bude sdělen v průběhu stejnojmenného workshopu)